

SKUPŠTINA CRNE GORE
ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM,
PRAVOSUĐE I UPRAVU
Broj: 00 - 72/13 -11/2
EPA 153 XXV
Podgorica, 19. jul 2013. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, sa 14. i 20. sjednice, održane 3. juna i 18. jula 2013. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ O RAZMATRANJU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O RADU SUDOVA U CRNOJ GORI ZA 2012. GODINU

Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, kao matični odbor, na 14. sjednici održanoj 3. juna 2013. godine razmotrio je **Godišnji izvještaj o radu sudova u Crnoj Gori za 2012.godinu**, koji je Skupštini Crne Gore podnio Sudski savjet.

Nakon uvodnog obrazloženja predsjednika Vrhovnog suda i Sudskog savjeta i konstruktivne rasprave koja je vođena, Odbor sa (6 - glasova „za“, 3 - glasa „protiv“ i 3 - glasa „uzdržana“) nije podržao ovaj izvještaj.

Odbor je na 20. sjednici, održanoj 18. jula 2013. godine, razmotrio Predlog zaključaka povodom Godišnjeg izvještaja Sudskog savjeta o radu sudova za 2012. godinu i sa (8 - glasova „za“, 1 - glas „protiv“ i 1 - glas „uzdržan“) predlaže Skupštini da iste usvoji.

Odbor se na osnovu razmotrenog Izvještaja informisao o sljedećem:

Sudovi, u izvještajnoj godini, imali su ukupno u radu 131.373 predmeta. Priliv predmeta, u svim vrstama predmeta, iznosio je 93.439 predmeta, od ukupnog broja predmeta, riješeno je 95.827, ostalo je neriješenih 35.546 predmeta ili 27,06%.

U izvještajnom periodu, prosječna opterećenost predmetima po sudiji iznosila je 501,42 predmeta od čega je završeno 365,75 predmeta po sudiji, a ostalo je nezavršeno 135,68 predmeta po sudiji.

U osnovnim sudovima u Crnoj Gori zabilježen je manji priliv predmeta (54.145) u odnosu na 2011. godinu za 14,78%, odnosno 9.314 predmeta. Ukupno je u radu bilo 86.116 predmeta, od čega je riješeno 58.753 predmeta ili 108,51% u odnosu na priliv, a ostalo je neriješeno 27.363 predmeta ili 31,77%.

Viši sudovi riješili su 14.251 predmet, odnosno 96,85% u odnosu na ukupan priliv ili 14.714. predmeta. Broj neriješenih predmeta na kraju 2012. godine iznosio je 2.764 predmeta, što je više za 463 predmeta u odnosu na 2011. godinu.

Kod dva specijalizovana odjeljenja pri višim sudovima koji sude predmete organizovanog kriminala, korupcije i ratnih zločina, zabilježen je veći priliv u odnosu na prethodnu godinu za 13,33 %. Ukupno je u radu bilo 76 predmeta, riješeno je 42 predmeta, ostalo je neriješeno 34 predmeta ili 44,74%.

Privredni sudovi, u izvještajnoj godini, riješili su 16.078 predmeta odnosno 91,78% u odnosu na priliv (17.518 predmeta), i u radu je ostalo neriješeno 3.556 predmeta ili 18,11%.

Upravni sud je imao manji priliv predmeta u 2012. godini (3.413) u odnosu na prethodnu za 8,18%, odnosno 304 predmeta manje. Riješio je 2.975 predmeta od ukupnog priliva, a u radu je ostalo neriješeno 1.702 predmeta.

Apelacioni sud je u 2012. godini imao u radu 1.948 predmeta, od čega je priliv iznosio 1.682 predmeta (529 predmeta manje u odnosu na 2011. godinu). Na kraju godine riješeno je 93,43%, odnosno 1.820 predmeta u radu ili 108,20% u odnosu na priliv.

Vrhovni sud sa predmetima iz prethodne godine, imao je u radu ukupno 1.983 predmeta. Na kraju godine, riješio je 1.950 predmeta, a ostalo je neriješeno 33 predmeta ili 1,66 %.

Kancelariji za pritužbe pri Vrhovnom sudu Crne Gore u 2012. godini podnijeto je 320 pritužbi koje su riješene. Takođe, u Vrhovnom, Apelacionom i Višem sudu u Bijelom Polju, svi predmeti po žalbama i vanrednim pravnim lijekovima iz 2012. godine su završeni.

Smanjen je zaostatak predmeta iz 2011. godine i ranijih godina za 71,63 % na nivou svih sudova, i po svim vrstama složenih predmeta.

Kvalitet odlučivanja u složenijim predmetima iskazan je kroz 69,09% potvrđenih odluka, dok je 23,63% ukinuto a 6,56% preinačeno.

U odnosu na primjenu, Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, u izvještajnom periodu, podneseno je 268 kontrolnih zahtjeva za ubrzanje postupka i svi su riješeni. U 2012. godini, Vrhovni sud Crne Gore primio je 67 tužbi za pravično zadovoljenje, što je za 42 tužbe više nego u 2011. godini. Odlučujući po tužbama, Vrhovni sud je odbacio 20 tužbi, 15 tužbi je odbijeno, a usvojeno je 29 tužbi. Na drugi način riješen je 1 predmet.

Značajne aktivnosti u izvještajnoj godini posvećene su **kontinuiranoj edukaciji i stručnom usavršavanju nosilaca pravosudne funkcije** koju sprovodi Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije Crne Gore, uz saradnju i podršku međunarodnih i domaćih organizacija. Obuke su se odnosile na implementaciju novog ZKP-a, borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, kao i primjenu Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku i Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći. Nastavljena je kontinuirana edukacija u oblasti poznavanja odredbi Evropske

konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i prakse Evropskog suda za ljudska prava.

U izvještajnom periodu, rađeno je na daljem **unaprijeđenju i funkcionalnosti informacionog sistema PRIS-a**, posebno u dijelu jačanja kadrovskih kapaciteta Odjeljenja za IKT i multimediju. Urađena je Funkcionalna analiza i analiza poslovnih procesa u PRIS-u nakon čega se pristupilo organizovanju niza obuka zaposlenih u sudstvu. Potpisan je i dodatak Memorandumu o saradnji između Ministarstva pravde Crne Gore, Sudskog savjeta Crne Gore, Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine i International Management Group (IMG) kojim se definisala uloga pomenutih institucija i podrška u daljem razvoju ovog sistema. U cilju unaprjeđenja serverske i bezbjednosne infrastrukture, pristupilo se uvođenju Data centra sudstva, čime će se stvoriti uslovi za lakše i efikasnije održavanje sistema.

Kada je u pitanju proces evropskih integracija, u 2012. godini, sudstvo je imalo svoje predstavnike u radnim grupama za poglavlja 23 (Pravosuđe i temeljna prava) i 24 (Pravda, sloboda i bezbjednost), nakon što je uspostavljena struktura za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, februara 2012.godine. Predstavnici sudstva aktivno su učestvovali i dali svoj doprinos na eksplanatornom i bilateralnom skriningu.

U cilju jačanja efikasnosti sudstva, nastavljeno je sa mjerama koje je utvrdio Sudski savjet, a koje se odnose na: upućivanje sudija iz ažurnih sudova u sudove opterećene velikim prilivom predmeta, delegiranje predmeta iz preopterećenih u manje opterećene sudove, uvođenje prekovremenog rada, nagrađivanje za završetak "duple norme", sprovođenje kontrola rada svih sudova i pojedinačnog rada sudija.

ODBOR ZA POLITIČKI SISTEM, PRAVOSUĐE I UPRAVU POVODOM GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA SUDSKOG SAVJETA O RADU SUDOVA ZA 2012. GODINU PREDLAŽE SKUPŠTINI DA USVOJI SLJEDEĆE ZAKLJUČKE

1) Neophodno je dodatno raditi na unaprjeđenju efikasnosti sudova, smanjenjem broja neriješenih predmeta i dužine trajanja sudskih postupaka. Posebnu pažnju treba posvetiti rješavanju starih predmeta i nastaviti sa smanjenjem zaostataka.

2) Preduzeti sve mjere da postupci za djela organizovanog kriminala i korupcije budu što efikasniji, a kvalitet presudjenja što bolji. Utvrditi uzroke ukidanja sudskih odluka posebno u predmetima sa elementima koruptivnosti, organizovanog kriminala, kao i u predmetima zločina protiv čovječnosti, nakon toga preduzeti mjere za podizanje kvaliteta presudjenja, kao bitnog preduslova za jačanje povjerenja građana u crnogorsko sudstvo.

3) Posvetiti posebnu pažnju stvaranju uslova za nastavak interaktivnog dijaloga sa Evropskim sudom za ljudska prava u smislu obuke sudija u doslednoj primjeni

Konvencije i usvajanja prakse Evropskog suda u Strazburu (**Akcioni plan za Poglavlje 23, Podoblast Temeljna prava, 3.2. Preporuka, Mjere 3.2.2, 3.4.7 i 3.4.9).**

4) Nastaviti sa organizovanjem i sprovođenjem edukacija nosilaca pravosudnih funkcija o evropskom i međunarodnom pravu, čije poznavanje je ključno u tekućem procesu evropskih integracija. S tim u vezi, jačati Centar za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija u smislu opredeljenja budžetskih sredstava za njegovo funkcionisanje i obezbjediti finansijsko praćenje programa aktivnosti za sljedeću 2014. godinu (**Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj 1.4. Profesionalizam, stručnost i efikasnost pravosuđa, Mjera 1.4.4.1).**

5) Obezbjediti uslove za potpunu javnost sudskih rasprava i prisustvo zainteresovanih lica tim raspravama (**Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, član 6),** kroz opredeljivanje dodatnih sredstava za dogradnju i adaptaciju sudnica.

6) Učestvovati u procjeni i analiziranju potrebe racionalizacije sudske mreže, kao jednoj od najzahtjevnijih aktivnosti u narednom periodu, (**Akcioni plan za Poglavlje 23, Mjera 1.2.1.3., Cilj 1.2. Nepristrasnost Pravosudja i Mjera 1.4.2.3.,Cilj 1.4. Profesionalizam, stručnost i efikasnost pravosuđa).** Racionalizacija bi morala izbalansirati potrebu za smanjenjem troškova sa potrebom pružanja visokokvalitetne pravde.

Dodatno poraditi na unaprjeđenju pravosudnog informacionog sistema u cilju dobijanja što pouzdanijih i preciznijih statističkih podataka.

7) Neophodno je kontinuirano činiti napore za jačanje odgovornosti u pravosuđu. S tim u vezi dodatno poraditi na formiranju baze podataka o sprovedenim procedurama u vezi sa odgovornošću sudija. (**Akcioni plan za poglavlje 23, Cilj 1.3. Odgovornost u pravosuđu, Mjera 1.3.1.4).**

Razmotriti mogućnost mnogo jasnijeg i mjerljivijeg definisanja kriterijuma za unaprjeđenje i stručno ocjenjivanje sudija. Potrebno je obratiti posebnu pažnju na podizanju nivoa kvaliteta rada nosilaca sudijskih funkcija. S tim u vezi, potrebno je pratiti poštovanje profesionalnih i etičkih načela uspostavljenih Kodeksom sudijske etike.

Potrebno je posebno obratiti pažnju na neophodnost ujednačavanja sudske prakse u istim i sličnim predmetima.

8) Analizirati dosadašnje efekte primjene alternativnih metoda rješavanja sporova, utvrditi ključne nedostatke i predložiti rješenja kojima će se obezbjediti poboljšanje istih. Neophodno je unaprijediti mjere jačanja institucionalnih i administrativnih kapaciteta za primjenu Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku, u postupcima sa maloljetnim učinocima krivičnih djela, a naročito

kod postupanja sa maloljetnicima koji su učesnici u krivičnom postupku i pojačati koordinaciju sa ostalim institucijama koje imaju dodira sa ovom problematikom.

9) Podsticati alternativne metode rješavanja sporova, kako bi se relaksirao rad sudova od predmeta koji se mogu riješiti bez nepotrebnog vođenja spora (angažovanja čitavog pravosudnog aparata).

10) Od ključnog je značaja da Skupština Crne Gore u najkraćem roku usvoji izmjene Ustava u oblasti pravosuđa, u skladu sa preporukama Venecijanske komisije i evropskim standardima, kako bi se obezbijedili preduslovi za nezavisnost i odgovornost pravosuđa. **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj 1.1. Nezavisnost pravosuđa, Mjere: 1.1.1, 1.1.1.1).**

11) Odmah po usvajanju izmjena Ustava potrebno je preduzeti aktivnosti na nastavku pravosudne reforme, naročito usklađivanja propisa iz oblasti pravosuđa **(Akcioni plan za Poglavlje 23, Cilj 1.1. Nezavisnost pravosuđa, Mjere: 1.1.2.1, 1.1.2.2, 1.1.2.3. i 1.1.2.6).**

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine odredjena je poslanica Snežana Jonica, zamjenica predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA
Rifat Rastoder